

Vprašanja o volitvah ŽPS

1. V kakšnem razmerju so smernice za pomoč pri izbiri članov ŽPS, objavljene na 51. str. v Priročniku za člane ŽPS 2019, ki ga je izdala Pastoralna služba ljubljanske nadškofije, s statutom in pravilnikom za volitve ŽPS (S/P)? Kakšna je njihova pravna narava, podlaga in veljavnost? So priporočilo ali obveza?

Vprašanja so pomembna, ker smernice v primerjavi s S/P:

- krepijo moč župnika in ga hkrati po nepotrebnem dodatno obremenjujejo,

- krepijo vpliv starega sestava ŽPS na izbiro novih članov po službi, predstavnikov skupin in voljenih od župljanov na račun samostojnosti, neodvisnosti in dostojanstva služb, skupin in župljanov;

- ovirajo izbiro članov, ki so sposobni in pripravljeni: jasno izraziti svoje mnenje ali vprašanje, četudi je za koga to lahko neprijetno, konfliktno ali celo boleče; presojati položaj globlje, širše ali drugače kot drugi; pripisovati nove zamisli in jih kako-ovskovno in učinkovito izpeljati;

- posredno spodbujajo izbiro članov, ki so nagnjeni k molčanju, izogibanju težavnim

vprašanjem, novostim, spremembam in umikanju pred morebitnimi nesoglasji ali konflikti, in jih skupaj z župnikom posredno razbremenjujejo odgovornosti za prepoznavanje, (ne)razreševanje in/ali nastajanje konfliktov oz. odgovornosti za nekonfliktno sodelovanje;

- ovirajo uravnoteženo sestavo ŽPS in njegovo delovanje, občestveno sporazumevanje in sodelovanje med vsemi župljani.

2. Na spletni strani Urada za laike ljubljanske nadškofije najdemo vzorec kandidatne liste za volitve članov ŽPS, ki je v očitnem nasprotju s S/P. Na kateri pravni podlagi bi bila morebitna uporaba kandidatne liste mogoča?

MARKO CIMERMAN, VINJE

Kaj je primerno čtivo za naše šolarje

Spodbudil me je zapis v Naši družini 24. novembra 2019, kako so knjižničarji in učitelji pred zahtevno nalogo, kaj svetovati in izbrati kot primerno čtivo učencem ob tem, da bi spodbudili raziskovanje svojih bralnih meja mladih bralcev. Izpostavljajo tudi vprašanje izbora neprimerne literature državnih inšti-

tucij, npr. Agencije za knjigo s projektom Rastem s knjigo, ali da Strokovni svet RS za splošno izobraževanje potrdi učbenik Berilo za

5. razred z neko neprimerno vsebino. Starši vidimo v tem večji problem, naj ga ilustriram na primeru letošnje knjige J. Vidmar Elvis Škorc, genialni štor, ki so jo brezplačno prejeli sedmošolci.

1. Inštitucije izgubljajo kredibilnost in zaupanje glede kvalite izbora, v precep pa so postavljeni učitelji in knjižničarji, ki se jim med upoštevanjem navodil »avtoritet od zgoraj« in zahtevami staršev nehote zbija vrednost pri učencih.

2. Če se promovirajo vsebine, ki so v pravilih šolskega reda kršitev (uporaba vulgarnega jezika) ali zdravju škodljivo vedenje (kajenje, zgodnja spolnost, zloraba uspaval), je to nedosledno z vidika postavljanja standardov vedenja otrok. Povsem drugače, kot če učenci na

take vsebine naletijo sami med lastnim raziskovanjem.

3. Problematično je postavljane meril za »normalno« obnašanje osmošolcev skozi Elvisovo razmišljanje o seksanju, gledanju porno filmov, kajenju cigaret ali trave, bega od doma, ki ga nihče ne postavi pod vprašaj.

4. Literarno opisovanje težavnih družinskih situacij, »brez vsakršnega pedagoškega moralizma« (obrazložitev ob izboru knjige), žal ne more biti »nevtralnega«, saj vsaka knjiga vpliva in oblikuje mladega bralca, ki se v tem starostnem obdobju še ne more kritično odzvati in prepoznati vseh deviacij, potrebne opore pa v knjigi ni.

5. Mediji predstavljajo predvsem slabe platni družbe, za to mladih tovrstno ni treba še posebej »ozaveščati«, da bodo spoznali »realen« svet. Potrebujemo pa merila, kaj je normalno (zdravo) in kaj ne, ter vsaj kak pozitiven lik, ki nakaže realno pot, kako v svet odraslih in zrelih odnosov. Še posebej, če so kot Elvis prepuščeni sami sebi v kaosu po ločitvi staršev ali raznovrstnih motenostih v odnosih in reakcijah odraslih. Knjiga daje vtis, naj se najstnik kar sam prebije skozi

vse probleme in ob tem naj on bolj razume starše kot oni njega! Niso problem težave mladih, temveč kako se lotiti reševanja teh v odraščanju, spoštljivo in primerno starosti otroka.

6. Nekatere šole so odstopile od projekta, druge razdelile knjigo, ponekod bo za domače branje. Ali ne bi bile šole dolžne obvestiti starše, da je knjiga problematična in naj jo prej sami preberejo, preden se odločijo, ali jo dajo otroku ali ne? Strinjam se z avtorico članka, da je najbolje spremljati otrokovo čtivo in se z njim pogovarjati, da bo navajen povedati tudi o slabih vsebinah knjig. Ali je kakšna korist ali predvsem škoda pri branju take knjige (odnos do spolnosti in način govorenja o teh vsebinah tako fanta kot očeta je na zelo nizki ravni, ponižujoč do moških in žensk), imamo boljše iztočnice za več pogovora o spolnosti z najstniki.

Prikazovanje slabega samo po sebi ne bo prineslo dobrega. Dvomim tudi, da bo dvignilo navdušenje za branje knjig pri mladih, kar naj bi tak projekt spodbudil. Ker beremo malo, mora biti to, kar vzamemo v roke, kvalitetno.

BARBARA MERŠE, LJUBLJANA

Odmevi založbe Družina s knjižnega sejma

Roman o delu, geniju, sanjah in pokončnosti

Ob romanu bolgarskega pisatelja Viktorja Paskova *Balada za Georga Henycha* je o geniju in sledenju sanjam v pogovoru z Davidom Ahačičem spregovorila prevajalka romana Namito Subiotto. Naslovna oseba je resnična, utemeljitelj goslarstva Georg Henych je iz Češke prišel v Bolgarijo, kjer je izdeloval violine

in učil naslednike, ki pa so v svojem delu videli predvsem zaslužek. Pripovedovalec v knjigi se nanaša na pisatelja samega, je povedala prevajalka, prav tako mu je ime Viktor, Georg Henych ga imenuje kralj Viktor in je njegov zadnji učenec. Uči ga ne le izdelovanja violin, ampak tudi duhovne strani genija, skromnosti in etičnih vrednot, na kar so njegovi drugi učenci pozabili. Tako bo lahko resnično postal veliki, postal bo kralj. Mojster Viktorja nevsiljivo, vendar prepričljivo spodbuja k zvestobi sanjam in samemu sebi. (K. C.)

Kako hraniti živali?

Po *Svetu čebel* je založba Družina letos izdala novo knjigo avtorja Ivana Esenka - *Svet vrtnih živali*. Kot je povedal avtor v pogovoru s Patricio Kociper, najdemo v monografiji poleg fotografij tudi praktične nasvete, kako lahko živalim olajšamo sobivanje z nami. Eno izmed poglavij se dotakne tudi hrane za živali. Pokazal je, da lahko v kuhinji pripravimo tudi hrano za ptice. Te dni, ko zunaj temperatura padajo, je dobrodošla semenska pogača za ptice, katere izdelava je tako lahka, da jo lahko pripravijo tudi otroci. Potrebujemo loj ali kokosovo maslo, razna semena in model za strditev. Tekoče maslo vlijemo v model

čez semena in čez noč pustimo na okenski polici. Esenko je poudaril, da ko enkrat ptice navadimo na hranjenje, moramo nadaljevati, saj drugače izgubijo preveč energije med iskanjem semen. (P. K.)

Pesmi je izdajala ilegalno

Poezijo ruske pesnice Olge Sedakove iz nove pesniške zbirke *Vrata, okna, oboki*, ki je izšla v zbirki Sozvezdja, sta predstavila prevajalec njene poezije Aljaž Glaser in urednik zbirke Brane Senegačnik, s pesmijo je rusko dušo približala Manca Izmajlova. »Poezija Sedlakove je globoko religiozna, metafizična, prepredena s krščanskim etosom in humanističnim doživljanjem

sveta,« je povedal Senegačnik: »Zgodba Olga Sedakove je zelo posebna ter kompleksna, pri čemer ne gre za njeno osebno zgodbo, ampak za rusko literarno in kulturno zgodovino 20. stoletja.« Rodila se je leta 1949, pripada povojni generaciji, vendar je ozračje politične cenzure zaznamovalo njeno ustvarjanje. Pesmi je izdajala v samizdatu, to je skrivno (ilegalno) tiskanje oblikovno skromnih knjig. Po razpadu Sovjetske zveze in njene cenzure, ko je lahko objavljala tudi v Rusiji, brez strahu pred tajno policijo, je njeno pesnjenje utihnilo. Leta 1990 je izšlo veliko njenih prevodov, strokovnih del, pesmi pa skoraj ni bilo več. (I. Ž.)

Triinideset homerskih himen

Urednik knjige *Homerske himne* Brane Senegačnik je s prevajalko Laro Unuk in Blažem Božičem predstavil zbrane antične pesmi, ki so nastajale

12. stoletij - od 7. stoletja pred Kristusom do 5. stoletja po Kristusom - in bodo (še letos) prvič izšle v slovenskem jeziku. V klasični dobi poezije niso brali, ampak so jo poslušali, recitali ob spremljavi glasbe, je povedal Senegačnik: »Poezija je živela v ušesih in umu poslušalcev, živela je v besedah, ki so prihajale do poslušalcev iz ust rapsodov.« Ohranilo se je 33 himen, najdaljša ima 580 verzov, kar je kot en spev Iliade, najkrajša samo tri. Kratke so sestavljene samo iz pozdrava in slovesa božanstvu, medtem ko imajo dolge himne vmes še zgodbo, pripoved o božanstvu v več sto verzih. Prevajalka sta tudi prebiralale dele prevedenih verzov. (K. H.)

Hildegardino zdravilstvo

Sv. Hildegardo (1098-1179), nemško opatinjo, imenovano tudi čudo 12. stoletja, sta ob novi knjigi *Hildegardino zdravilstvo od A do Ž*, ki je pri založbi Družina izšla prav v času knjižnega sejma, približala prevajalka Alenka Lobnik in farmacevt Janez Špringer. Bila je prva nemška naravoslovka in zdravnica, papež Benedikt XVI. jo je leta 2012 razglasil za svetnico. Bila je karizmatična, brez dlake na jeziku, imela je tudi videnja. Od kod njeno izjemno znanje? »Poznala je dotedanjo literaturo, vse od antične naprej, okoli samostanov pa so bili bogati zeliščni vrtovi,« je povedala prevajalka. Farmacevt Špringer pa je dejal, da če se hočemo pogovarjati o zdravljenju, moramo najprej ugotoviti, kaj je logos zdravljenja. »V zdravljenju moramo uvideti duha.«

V tej knjigi je mnogo nasvetov, kako naj se lotimo zdravljenja, vendar po Špringerjevih besedah to niso navodila za bolnika, ampak izhodišča za terapevta, ki ima na voljo nezdravilsko zakladnico izpred 900 let. (I. Ž.)

DALJŠA POROČILA S SEJMSKIH DOGODKOV, FOTOUTRINKE IN VIDEOPOSNETKE DOGODKOV NAJDETE NA WWW.DRUZINA.SI.